

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om tilläggs pension åt materialförvaltaren J. L. Mårtensson.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 139 av herr *Björck* jämte tre av kammarens övriga ledamöter och den andra inom andra kammaren under nr 193 av herr *Vougt* jämte tre av kammarens övriga ledamöter, har hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna materialförvaltaren i riksdagshuset Johan Ludvig Mårtensson en tilläggs pension med ett årligt belopp av 1 000 kronor att utgå från och med den dag, då han tillträder pension som materialförvaltare».

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i *motionen I: 139* följande:

»Materialförvaltaren i riksdagshuset Johan Ludvig Mårtensson uppnår innevarande år 65 år och är således enligt gällande pensionsbestämmelser skyldig att avgå från sin befattning, ehuru han, som för sin ålder besitter gott hälsotillstånd och obrutna kroppskrafter, skulle kunna ett eller annat år kvarstå i sin ansvarsfulla och krävande befattning.

Det är allmänt känt och erkänt, att Mårtensson med hängivenhet och aldrig svikande intresse skött sina åligganden på ett mycket skickligt sätt och att han alltid beredvilligt ställt sig till förfogande vid utförande av honom pålagda uppgifter. Såsom ett erkännande för hans långvariga och förtjänstfulla verksamhet i riksdagens tjänst anse vi det vara befogat, om han tillerkännes en tilläggs pension att utgå utöver den honom i egenkap av materialförvaltare tillkommande pensionen.

Mårtensson har varit anställd i riksdagens tjänst i över 40 år och i sin nuvarande befattning i 35 år, varunder han haft en arbetsdag, som betydligt överskridit den för statstjänare vanliga. Han har tagit en verksam del i omhändertagandet av vården av riksdagshuset och har medverkat vid tillkomsten av de flesta förslag till ombyggnaden av riksdagshuset som nu och tidigare kommit till utförande. För dessa arbetsuppgifter har han icke åtnjutit någon särskild ersättning, men hans arbetstid tagits i anspråk i sådan omfattning att han ej kunnat komma i åtnjutande av någon ledighet under de senaste åren. Det kan vidare nämnas, att han på eget initiativ efter mångårigt arbete lyckats rekonstruera riksdagshusets förkomna pålkarta.

Med hänsyn till den långa och förtjänstfulla verksamhet, som Mårtensson nedlagt i riksdagens tjänst, anse vi, att riksdagen bör giva sitt uttryck och erkännande härför genom att bevilja honom en tilläggs pension å 1 000 kronor.»

Över förevarande motioner har utskottet införskaffat yttrande från *fullmäktige i riksgäldskontoret*, vilka i skrivelse den 19 februari 1942 anfört följande:

»Johan Ludvig Mårtensson, som är född den 29 april 1877, anställdes vid riksdagens hus den 12 september 1901 samt tillträdde befattning som materialförvaltare och övervaktmästare (lönegrad RA 15) den 30 maj 1907. Enligt tjänstepensionsreglementet för riksdagens verk inträder för honom skyldighet att avgå från tjänsten med utgången av april månad 1942. Han är då berättigad att komma i åtnjutande av årlig pension till belopp, motsvarande det för tjänsten bestämda pensionsunderlaget 3 036 kr. d. v. s. 253 kr. per månad. Härtill komma dyrtids- och kristillägg, varigenom samtliga pensionsförmåner enligt för närvarande gällande bestämmelser skulle utgöra kr. 356:96 för månad. Fullmäktige hava emellertid erfarit, att förslag till pensionsreglering för riksdagens verk är avsett att framläggas för den nu församlade riksdagen. Därest förslaget, som lär nära ansluta sig till de vid 1941 års lagtima riksdags höstsession antagna nya tjänstepensionsbestämmelserna för den civila och militära statsförvaltningen, godkännes av riksdagen, komma Mårtenssons pensionsförmåner (grundbelopp, rörligt tillägg och kristillägg) att fr. o. m. den 1 juli 1942 belöpa sig till sammanlagt kr. 398:80 för månad, innebärande vid jämförelse med pensionsförmånerna enligt nu gällande bestämmelser en ökning för år räknat av kr. 502:08.

Med allt erkännande av det goda arbete Mårtensson städse utfört i sin tjänst och det stora intresse, han visat för alla med riksdagshuset sammanhängande frågor, kunna fullmäktige ej undgå att hysa tvekan rörande lämpligheten av en tilläggspension till honom. En 40-årig tjänstetid är ingalunda enastående i statstjänst. Det kan omnämnas, att sedan år 1930 ur riksgäldskontorets tjänst avgått i anledning av uppnådd pensionsålder eller genom dödsfall fem manliga befattningshavare med tjänstetid av minst 40 år. På grund av den förmånliga lönegradsplacering materialförvaltar- och övervaktmästartjänsten erhållit, har Mårtensson åtnjutit god avlöning, och torde även den pension, han är tillförsäkrad, särskilt efter genomförandet av den väntade pensionsregleringen ej kunna anses vara knappt tillmätt. Han har vidare — något som motionärerna ej synes hava beaktat — åtnjutit ersättning såväl för övertidsarbete som för särskilda arbetsuppgifter, vilka fallit utom hans vanliga tjänsteutövning.

Sålunda har Mårtensson under åren 1925—1935, såvitt av tillgängliga uppgifter framgår, erhållit ersättning för vissa utförda arbeten med sammanlagt 4 400 kronor, därav 1 000 kronor för upprättande av en pålningskarta för riksdagshuset.

Alltsedan år 1930 har Mårtensson åtnjutit ersättning för honom under riksdagstiden åliggande övertidstjänstgöring med 400 kr. för år. Såsom ersättning för ökat bestyr under kyrkomöten, som hållits i riksdagshuset, har han erhållit särskilt arvode, vilket sedan mitten av 1920-talet utgått med omkring 300 kr. för kyrkomöte.

Vidare har Mårtensson sedan år 1923 uppburit ersättning för inkassering av telefonavgifter för riksdagshusets telefoner med dels ett fast årligt arvode av 300 kr. och dels därutöver 10 % å de inkasserade avgiftsbeloppen. Ersättningen har under de senare åren utgjort 700 à 800 kr. för år och för år 1941 1 220 kr., varifrån likväl torde avgått ersättning för vid inkasseringen anlitade biträden.

I sin egenskap av övervaktmästare i riksdagshuset har Mårtensson er-

hållit särskild ersättning för bestyr i samband med i riksdagshuset hållna kongresser. I vilken omfattning detta varit fallet kan emellertid ej inhämtas av tillgängliga handlingar.

Slutligen kan omnämnas, att Mårtenssons hustru såsom biträde till materialförvaltaren och övervaktmästaren åtnjuter ersättning, som, efter att under en följd av år hava utgått med 65 kr. för månad, fr. o. m. den 1 juli 1938 höjdes till 80 kr. för månad.

Med åberopande av vad sålunda anförts få fullmäktige såsom sin mening uttala, att, därest bankoutskottet och riksdagen skulle finna, att en tilläggs-pension skäligen bör beviljas Mårtensson, dennas belopp med hänsyn särskilt till den väntade pensionsregleringen ej bör överstiga 500 kr. för år.»

Även om utskottet ur principiella synpunkter måste hysa tvekan om lämpligheten att bevilja tillägg till reglementsenligt fastställda pensioner, har utskottet med hänsyn till skäl, som i motionerna anförts, funnit sig i förevarande fall kunna tillstyrka en viss pensionsförhöjning. I anslutning till vad fullmäktige ifrågasatt synes förhöjningen böra bestämmas till 504 kronor. Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 139 och II: 193, må medgiva, att materialförvaltaren och övervaktmästaren Johan Ludvig Mårtensson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggs-pension till belopp av 504 kronor för år.

Stockholm den 22 maj 1942.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Nordborg, Sandén, von Horn*, Ohlin, Leander, Bodin* och Löfgren*;

från andra kammaren: herrar Holmgren*, Paulsen*, Andersson i Falkenberg*, Hall*, Andersson i Munkaljungby, Eriksson i Sandby* och Mattsson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.